

MÔ HÌNH ĐẢM BẢO CHẤT LƯỢNG TRONG CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH NGHỆ AN

Tên công trình: Nghiên cứu, triển khai mô hình đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Nghệ An

Tác giả: GS.TS. Thái Văn Thành và cộng sự

Giải thưởng Sáng tạo KH&CN Nghệ An 2023: Giải Đặc biệt

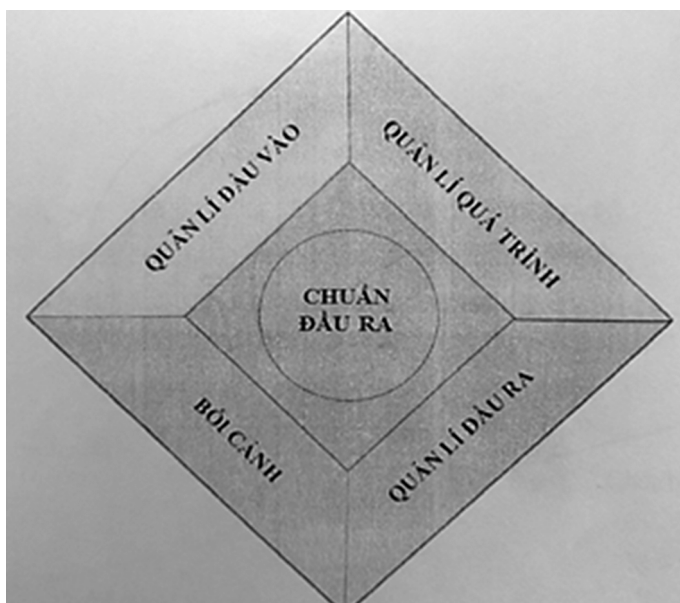
1. Đặt vấn đề

Giáo dục luôn là một trong những vấn đề được toàn xã hội quan tâm, đòi hỏi ngành giáo dục phải có các giải pháp để không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục. Ở Nghệ An, những năm qua chất lượng mũi nhọn đã được khẳng định nhưng chất lượng đại trà từ năm 2019 trở về trước rất khiêm tốn, đặc biệt là chất lượng giáo dục vùng miền núi, dân tộc, chất lượng dạy học ngoại ngữ, vấn đề hội nhập quốc tế và nhiều vấn đề khác. Để khắc phục tình trạng đó, từ năm học 2019-2020, công trình “Nghiên cứu, triển khai mô hình đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Nghệ An” được nghiên cứu áp dụng tại các cơ sở giáo dục phổ thông trên toàn tỉnh, đem lại hiệu quả tích cực.

2. Nội dung công trình

Vấn đề đảm bảo chất lượng đã được các nhà khoa học trong và ngoài nước đề cập tới nhưng mới chỉ áp dụng ở bậc giáo dục đại học. Ở giáo dục phổ thông thì lần đầu tiên được nghiên cứu, triển khai áp dụng có hiệu quả tại Nghệ An. Nhóm tác giả đã kế thừa và phát triển, xây dựng được cơ sở lý luận về đảm bảo chất

lượng giáo dục phổ thông riêng có ở Nghệ An, trong đó đưa ra quan điểm đảm bảo chất lượng giáo dục phổ thông dựa trên cách tiếp cận đảm bảo chất lượng như một hệ thống giải pháp quản lý, quản trị chất lượng. Từ đó, nhóm tác giả đã đề xuất mô hình đảm bảo chất lượng giáo dục như sau:

Trong đó:

- Chuẩn đầu ra là yêu cầu tối thiểu về kiến thức, kỹ năng, thái độ, trách nhiệm nghề nghiệp mà người học đạt được sau khi hoàn thành chương trình đào tạo, được cơ sở giáo dục cam kết với người học, xã hội và công bố công khai cùng với điều kiện đảm bảo thực hiện.

- Bối cảnh là yếu tố bên ngoài hệ thống, tác động

ảnh hưởng vào tất cả các yếu tố bên trong hệ thống, tạo ra tính ổn định, cân bằng của hệ thống, thúc đẩy phát triển hoặc kìm hãm quá trình hoạt động nhằm đạt mục đích giáo dục. Bối cảnh bao gồm: chính trị; kinh tế - xã hội; điều kiện, môi trường kinh tế - xã hội của địa phương; luật pháp, chính sách; đầu tư của Nhà nước; cạnh tranh tuyển sinh; thị trường lao động, nhu cầu xã hội; sự phát triển công nghệ thông tin và chuyển đổi số; hội nhập và hợp tác quốc tế.

- Quản lý đầu vào bao gồm: tuyển sinh; chương trình, kế hoạch giáo dục nhà trường; giáo viên; học sinh; cán bộ quản lý; cơ sở vật chất, thiết bị dạy học, tài chính.

- Quản lý quá trình là sự biến đổi các nguồn lực đầu vào thành sản phẩm đầu ra. Đây là đối tượng của hệ thống quản lý gồm: quá trình dạy; quá trình học; kiểm tra, đánh giá kết quả học tập; cơ chế thúc đẩy đổi mới sáng tạo.

- Quản lý đầu ra bao gồm: học sinh tốt

nghiep, chuyển cấp, lên lớp; sự thỏa mãn của học sinh; thích ứng với cuộc sống; đáp ứng nhu cầu của xã hội, phụ huynh; kỹ năng toàn cầu, kỹ năng sống.

Từ mô hình đó, nhóm tác giả đã nghiên cứu, đề xuất hệ thống giải pháp có tính vĩ mô, bao gồm 4 nhóm giải pháp chính được áp dụng tại các trường phổ thông ở Nghệ An, đó là: Tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức về công tác đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông; Nghiên cứu xây dựng và triển khai mô hình đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh; Chủ động, sáng tạo triển khai các mô hình, đồng thời tích cực tham mưu HĐND và UBND tỉnh ban hành nhiều nghị quyết, đề án, kế hoạch, các chủ trương để tạo cơ sở pháp lý chỉ đạo nâng cao chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh; Công tác tập huấn, kiểm tra, đánh giá và thực hiện việc khen thưởng, phê bình, xếp loại thi đua các đơn vị trong việc triển khai công tác đảm bảo chất lượng.

Trên cơ sở đó, nhóm tác giả đã tham mưu cho Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh nhiều chủ trương, nghị quyết, đề án, kế hoạch mới có tính chất đột phá, tiên phong, tạo cơ sở pháp lý và điều kiện nhằm triển khai thực hiện có hiệu quả.

Nghệ An triển khai mô hình đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông từ năm học 2021-2022

Công trình được triển khai đã tạo bước đột phá trong công tác quản trị của hiệu trưởng các nhà trường; thúc đẩy chuyển đổi số, tăng cường tính tự chủ, năng động sáng tạo trong dạy học của giáo viên và học sinh, thay đổi cách thức đánh giá theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực người học, tạo điều kiện phát triển chương trình giáo dục nhà trường, xây dựng văn hóa chất lượng gắn liền bản sắc văn hóa của địa phương. Mặt khác, đã đẩy mạnh, gắn chặt hơn mối quan hệ của 3 trụ cột phát triển giáo dục: nhà trường, gia đình và xã hội; tăng cường hiệu quả đầu tư cho giáo dục và đào tạo về tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học; thực hiện tốt công tác phân luồng, định hướng nghề nghiệp rõ nét hơn. Bên cạnh đó, nhóm tác giả đã biên soạn tài liệu bồi dưỡng, tập huấn cho cán bộ, giáo viên, nhân viên trong ngành để triển khai thực hiện có hiệu quả.

Sau 3 năm áp dụng, mặc dù sự đầu tư của nhà nước xét tổng thể hầu như không thay đổi nhưng chất lượng giáo dục phổ thông đã chuyển biến rõ nét. Nhiều mô hình như mô hình trường trọng điểm chất lượng cao, mô hình dạy học tăng cường tiếng Anh, mô hình tiên tiến theo xu thế hội nhập quốc tế, mô hình đảm bảo chất lượng, mô hình phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội và nhiều mô hình, giải pháp khác được thực hiện tạo sự quan tâm thật sự không chỉ từ phụ huynh, học sinh mà cả toàn xã hội, làm thay đổi hẳn bộ mặt giáo dục của tỉnh nhà, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, góp phần tích cực trong việc

Sở GD&ĐT Nghệ An tổ chức tập huấn đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông

nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, từng bước đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Kết quả cụ thể: Chất lượng giáo dục mũi nhọn của tỉnh nằm trong top đầu cả nước, chất lượng giáo dục đại trà được nâng lên đáng kể, thể hiện ở điểm bình quân thi THPT quốc gia từ 5,89 (xếp thứ 42/63 tỉnh, thành) năm 2018 tăng lên 6,36 năm 2022 (xếp thứ 20/63 tỉnh, thành). Một số điểm nghẽn như chất lượng giáo dục miền núi, chất lượng dạy học ngoại ngữ, hội nhập quốc tế... đã được tháo gỡ, có chuyển biến tích cực.

3. Kết luận

Công trình “Nghiên cứu, triển khai mô hình đảm bảo chất lượng trong các cơ sở giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Nghệ An” là một hệ thống các giải pháp đảm bảo chất lượng giáo dục, nhằm quản lý từ đầu vào, quá trình dạy học, đảm bảo chất lượng đầu ra của cơ sở giáo dục. Sau hơn 3 năm triển khai tại tất cả các cơ sở giáo dục phổ thông ở Nghệ An, công trình đã khẳng định được tính ưu việt, đem lại nhiều chuyển biến tích cực cho giáo dục của tỉnh, hướng đến xây dựng văn hóa chất lượng trong giáo dục: học thật, thi thật, sản phẩm thật, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo./.